

**UCHWAŁA Nr XVIII/129/2019
RADY MIEJSKIEJ TRZEMESZNA
z dnia 25 września 2019 roku**

w sprawie nadania pośmiertnie Bolesławowi Zawalicz-Mowińskiemu – wójtowi Trzemeszna, współtwórcy struktur Obrony Narodowej Trzemeszna we wrześniu 1939 roku Honorowego Obywatelstwa Gminy Trzemeszno.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506, ze zmian.) oraz § 1 ust. 3 uchwały Nr VIII/83/2015 Rady Miejskiej Trzemeszna z dnia 29 kwietnia 2015 roku w sprawie zasad nadawania Honorowego Obywatelstwa Gminy Trzemeszno oraz wzoru i zasady nadawania Medalu Honorowego Gminy Trzemeszno (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2015 r., poz. 3132, zm.: z 2018, poz. 2071)

**RADA MIEJSKA
uchwala, co następuje:**

§ 1. W roku 80-lecia wybuchu II Wojny Światowej, w uznaniu zasług dla obrony ojczyzny i tworzenia struktur Obrony Narodowej Trzemeszna we wrześniu 1939 roku postanawia się nadać pośmiertnie **Bolesławowi Zawalicz-Mowińskiemu – wójtowi Trzemeszna** Honorowe Obywatelstwo Gminy Trzemeszno.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Trzemeszna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ**
Benedykt Nitka

UZASADNIENIE

Kontynuując szczytną ideę odznaczania pośmiertnie godnością Honorowego Obywatelstwa Gminy Trzemeszno wybitnych Trzemesznian, którzy swoim patriotyzmem, służbą dla Ojczyzny oraz oddaniem dla spraw Polski w sposób szczególny zasłużyli się dla Polski, w obliczu 80-lecia Wybuchu II Wojny Światowej pojawia się dogodna okoliczność i sposobność, aby oddać hołd bohaterskim Trzemesznianom tragicznego września 1939 roku, którzy jako nasi lokalni bohaterowie są powodem Naszej dumy oraz wzorem dla współczesnego pokolenia Polaków.

Dokonując swoistego rozrachunku mamy przede wszystkim na uwadze bohaterskich członków Obrony Narodowej Trzemeszna, którzy stawili we wrześniu 1939 roku opór wobec agresji niemieckiej na Trzemeszno. W pierwszym rzędzie trzeba wymienić tutaj twórców i organizatorów Obrony Narodowej Trzemeszna: Kazimierza Jarosława Szymańskiego – burmistrza Trzemeszna, Bolesława Wojciecha Zawalicz-Mowińskiego – wójta i Andrzeja Marchlewicza – komendanta obrony miasta.

Stowarzyszenie Miłośników Zabytków IIhistorycznych Położonych na terenie Miasta i Gminy Trzemeszno pismem z dnia 25 lipca 2019 roku złożyło wniosek o nadanie Honorowego Obywatelstwa Gminy Trzemeszno przedwojennemu wójtowi Bolesławowi Zawalicz-Mowińskiemu.

W uzasadnieniu wniosku w szczególności napisano.

Bolesław Wojciech Jan Zawalicz-Mowiński był wójtem Trzemeszna, współtwórcą struktur Obrony Narodowej w Trzemesznie. Powołał ON na obwód Trzemeszno-wieś.

Urodzony 5 czerwca 1903 r. w Skrzyszewie powiat Kartuszy na Pomorzu, szkołę powszechną ukończył w 1915 r. w Rheinfeld, a gimnazjum w Marienburgu. Podczas wojny polsko-bolszewickiej 1920 r. walcząc w 25 pułku ulanów został ranny. Studiował na uniwersytetach w Poznaniu i Bonn. Przerwał studia by służyć w 9 pułku strzelców konnych. Po Szkole Podchorążych Kawalerii awansował na plutonowego. Studia ukończył w Królewcu w 1926 r. uzyskując tytuł inżyniera rolnictwa. Dwa lata później otrzymał stopień naukowy doktora broniąc dysertacji na temat leśnictwa i gospodarki lasami. Po szkoleniu w 9 pułku strzelców konnych awansował na wachmistrza, a w 1928 r. na podporucznika kawalerii rezerwy.

Okolo 1929 roku przeniósł się w rejon Trzemeszna nabywając majątek Kierzkowo, który prowadził wzorcowo. W latach 1934-1939 założył Koło Związku Rezerwistów Trzemeszno-wieś i został jego komendantem. Osiągał sukcesy w wyszkoleniu wojskowym przedpoborowych. Należał do Sekcji Trzemeszno Związku Oficerów Rezerwy. W 1935 roku ukończył kurs dowódców szwadronów kawalerii awansując na porucznika rezerwy.

Okolo 1937 r. został wójtem obwodu Trzemeszno-wieś. Współtworzył i redagował tygodnik „Kosynier”, którego nazwy był pomysłodawcą. Uczestniczył w aktywizacji Kółek Rolniczych na terenie Wielkopolski, gdzie realizował się jako „pionier” gospodarki wiejskiej. W 1938 r. kandydował na posła V kadencji Sejmu. Zaangażował się w obchody tygodnia Ligi Przeciwlotniczej i Przeciwgazowej w Trzemesznie. W 1939 r. skierowany do służby w wojsku odbył tajne szkolenie i został dowódcą szwadronu. Wiosną 1939 r. z Feliksem Zielińskim odbył podróż do Anglii, a latem otrzymał awans na rotmistrza rezerwy kawalerii.

Drugiego dnia wojny współtworzył formację Obrony Narodowej w Trzemesznie i został wojskowym dowódcą. Na polecenie władz w nocy z 6 na 7 września 1939 r. opuścił miasto. Był uczestnikiem wojny obronnej 1939. W trakcie działań wojennych został ranny. Uciekł ze szpitala kontrolowanego przez Niemców. Schronienie znalazł u płk Stefana Roweckiego. Ścisłe współdziałał z późniejszym dowódcą AK pseudonim „Grot”. Służbę konspiracyjną rozpoczął w listopadzie 1939 roku. Był dowódcą Związku Walki Zbrojnej. Następnie otrzymał przydział do komendy obwodu AK I Rejonu zgrupowania „Róg” na szefa sztabu. Posługiwał się pseudonimami „Zawalicz”, „Gończ”, „Witold”, „Stef”, „Dyrektor”. Podczas powstania

warszawskiego walczył na Starym Mieście. Dowodząc obroną w nierównej walce pozycje utrzymał. Awansowano go na stopień majora i odznaczono Krzyżem *Virtuti Militari* V klasy. Kanalami przeszedł do Śródmieścia by walczyć na Powiślu. Zastępca dowódcy 36 pułku piechoty Legii Akademickiej 28 dywizji korpusu AK general Antoni Chruściel „Monter” odznaczył go Krzyżem *Walecznych*. Do niewoli wzięty z dowódcami powstania 5 października 1944 r., wywieziony został do Oflagu II DG Gross Born w Bornem Sulimowie i Fallingbommel w Żaganiu i obozu koncentracyjnego Bergen-Belsen w Niemczech. Nr jeniecki 1385. Po wojnie pozostał na emigracji aktywizując środowiska Niemiec, Francji, Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych i Kanady. Zmarł 31 stycznia 1993 roku w Toronto.

Pułkownik Zawalicz-Mowiński otrzymał m.in.: Order *Wojenny Virtuti Militari* V Klasy, Order *Polonia Restituta* IV Klasy, Krzyż *Walecznych*, Złoty Krzyż *Zasługi z Mieczami*, Złoty Krzyż *Zasługi*, Medal *Niepodległości*, Medal *Wojska – trzykrotnie*, Medal *Pamiątkowy za Wojnę 1918-1921* i Krzyż *Armii Krajowej* (Andrzej Leśniewski).

Kapituła Honorowego Obywatelstwa Gminy Trzemeszno oraz Medalu Honorowego Gminy Trzemeszno na wniosek Stowarzyszenia Miłośników Zabytków Historycznych Położonych na terenie Miasta i Gminy Trzemeszno, na posiedzeniu w dniu 16 września 2019 roku zaopiniowała pozytywnie i rekomenduje Radzie Miejskiej Trzemeszno nadanie Honorowego Obywatelstwa Gminy Trzemeszno Bolesławowi Zawalicz-Mowińskiemu.

W związku z powyższym jest w pełni uzasadnionym, aby nadać pośmiertnie Bolesławowi Zawalicz-Mowińskiemu współtwórcy Obrony Narodowej Trzemeszno we wrześniu 1939 roku Honorowe Obywatelstwo Gminy Trzemeszno w uznaniu Jego zasług dla obrony ojczyzny i powołania Obrony Narodowej Trzemeszno.

Trzemeszno, 16 września 2019 roku

Opracował: Dariusz Jankowski
Zastępca Burmistrza

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Benedykt Nilka